

HIGH OLEIC SLUNEČNICE BUDE I V ROCE 2008 DOBROU VOLBOU

High Oleic Sunflower will be good choice in 2008

Jiří ŠILHA

SOUFFLET AGRO a.s.

Summary: Abstract: Due to very good price of malting barley from the next harvest beginning with magical number 6, which offers company SOUFFLET AGRO Inc., space for other summer crops will be limited. Due to more advantageous price High Oleic found favour in many growers, but its share is smaller than in Western Europe (up to 60%). SOUFFLET AGRO experiments results show, that offered hybrids reach required quality and have stable content of oleic acid, which is determining parameter for their merchantability. SOUFFLET AGRO will also in 2008 guarantee market with advantageous price. New very early hybrid H.O. sunflower MAS 92OL and mid. oleic hybrid MAS 92.B from breeding of company MAISADOUR come to the market.

Keywords: sunflower, H.O., cultivars, oleic acid

Souhrn: Díky velmi dobré ceně sladovnického ječmene z příští sklizně začínající magickým číslem 6, kterou nabízí společnost SOUFFLET AGRO a.s., bude prostor pro ostatní jařiny velmi omezen. Výhodnější cenou si postupně získává větší oblibu High Oleic. slunečnice, přesto však její podíl je menší než v Západní Evropě (až 60%). Garantem této plodiny v ČR je společnost SOUFFLET AGRO, která každoročně organizuje odrůdové pokusy na několika lokalitách v Čechách i na Moravě s cílem ověřit a prezentovat vlastnosti jednotlivých hybridů. Jak dokládají výsledky, nabízené hybridy dosahují požadované kvality a mají stabilní obsah kys. olejové, což je rozhodující parametr pro jejich obchodovatelnost. Společnost SOUFFLET AGRO bude i v roce 2008 garantovat odbyt s cenovým zvýhodněním. Na trh přichází nový velmi raný hybrid H.O. slunečnice MAS 92OL a mid. oleic hybrid MAS 92.B ze šlechtění společnosti MAISADOUR.

Klíčová slova: slunečnice, H.O., odrůdy, kyselina olejová

High Oleic slunečnice (slunečnice s vyšším obsahem kyseliny olejové = „H.O. slunečnice“) si našla svůj prostor na českých polích. Pro pěstování této plodiny je hned několik důvodů. Hybridy, které jsou nabízeny v ČR, vykazují velmi dobrou kvalitu nažek a stabilní obsah kyseliny olejové. Další výhodou je posunutý termín sklizně oproti obilninám, a tím lepší využití sklizňové, dosoušecí i dopravní techniky. Přínosem hlavním je garance výkupu této komodity, kterou se rozhodla společnost SOUFFLET AGRO nabídnout pěstitelům i v roce 2008.

Letošní extrémní podmínky opět prověřily vlastnosti hybridů. Setí proběhlo v první a druhé dekádě dubna - o několik dní dříve než v předchozích letech. Rostliny díky suchu však vzházely postupně i 40 dnů po setí, velká část ploch byla setá do extrémních podmínek po nevymrzlé meziplodině čímž vznikly nehomogenní porosty. Díky dobrým podmínkám pro desikaci a sklizeň se podařilo sklídit všechny plochy a realizovat na trhu, k čemuž přispívala i výhodná cena. Výnosy se v jednotlivých regionech lišily v závislosti na vláhovém deficitu a pohybovaly se v průměru okolo 2 t/ha (kromě suchem výrazně poškozené Prahy-Západ), ovšem nebyly výjimkou i plochy s výnosem 3 t/ha.

Nabídku osiv H.O. slunečnice rozšiřujeme o nové hybridy, jejichž vlastnosti pravidelně ověřujeme na několika pokusných lokalitách po celé ČR. V polovině září na Polním dnu kukuřice a slunečnice ve Všestarech u Hradce Králové byl představen velmi raný hybrid MAS 92 OL. Jedná se o dvouliniový hybrid H.O. slunečnice, který vyniká nižším, silným a bohatě olistěným stonkem s velmi dobrou odolností vůči poléhání. Jako nejranější hybrid v sortimentu však utrpěl na pokusných plochách větší ztráty před sklizní, a tak věřím, že najde uplatnění v lokalitách, kde vynikne jeho ranost a skvělá odolnost proti poléhání. MAS 92 OL příjemně překvapil i v hodnocení olejnatosti a kys. olejové, kde dosáhl nejlep-

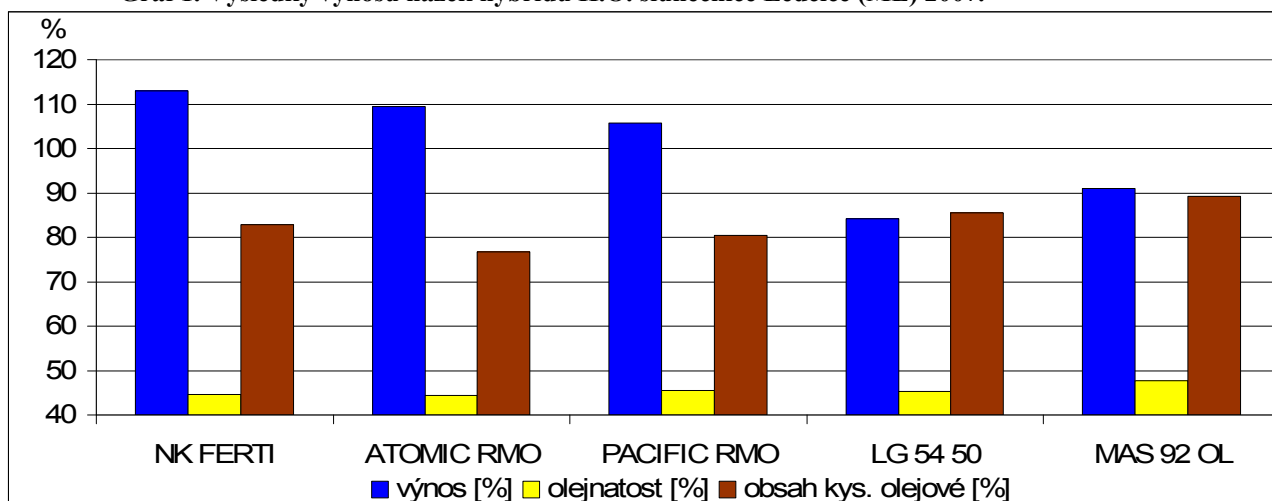
šího hodnocení, což dokládá graf 1 a 2, a proto bude zařazen mezi námi preferované H.O. slunečnice.

Ve dvouletém sledování byla nejvýnosnější odrůdou NK FERTI od společnosti SYNGETA. K výbornému výsledku jí pomohl robustní, stabilní a silný stonek, dobrý zdravotní stav, optimálně tvarovaný a hlavně i ve středu doopylený úbor. Je to plastický hybrid s možností pěstování ve všech lokalitách vhodných pro pěstování slunečnice, vykazuje střední olejnatost a střední až vyšší obsah kys. olejové. Hybrid LG 5450 dosáhl dobré výsledky v jihomoravské lokalitě. Naopak v Čechách vykazoval dobré výsledky ATOMIC RMO. U něj se však projevovala nižší olejnatost a větvení rostlin, jako reakce na mechanické poškození rostlin a větší výkyvy teplot po vzejití, kolísavý byl i obsah kys. olejové, proto tento hybrid nebude dále nabízen. Ranější PACIFIC RMO vykazoval stabilní výsledky ve všech lokalitách s nadprůměrnou olejnatostí i obsahem kys. olejové.

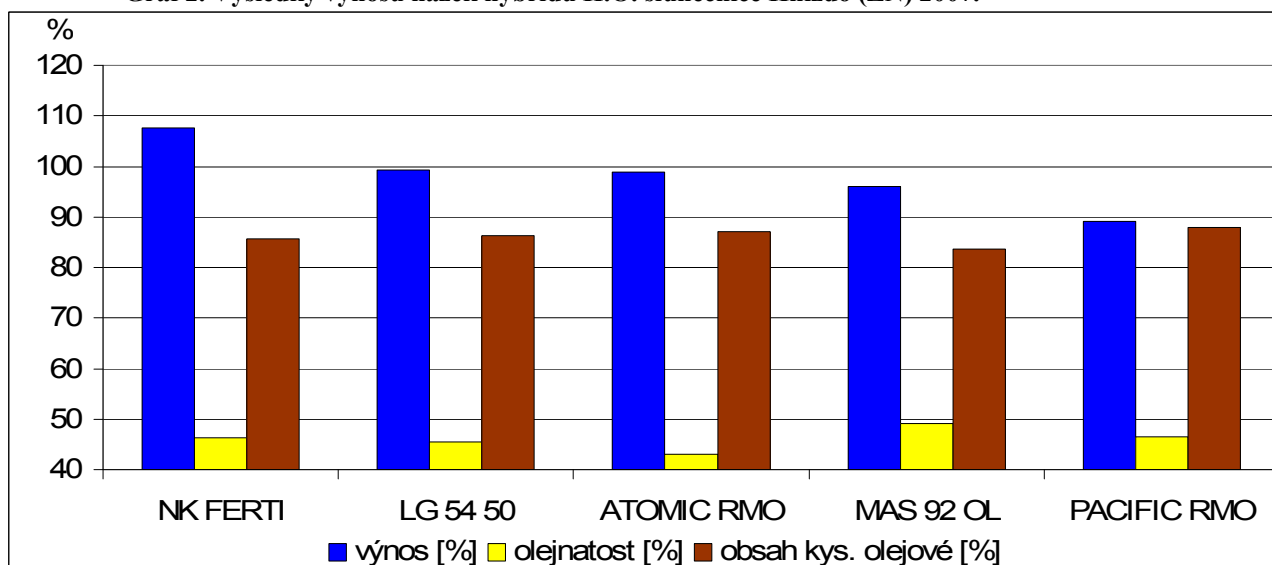
Na provozních plochách u smluvních pěstitelů SOUFFLET AGRO v roce 2007 na více než 1000 ha při průměrném výnosu 1,9 t/ha se opětovně potvrdil vysoký obsah kyseliny olejové (i přes 90%) u hybridu PACIFIC RMO, u kterého byl také zaznamenán rekordní výnos 2,98 t/ha z plochy 57 ha. Celkově lze říci, že ročník 2007 se vyznačoval nižší olejnatostí, která se v průměru sklizené H.O. slunečnice pohybovala okolo 42,6% (s extrémem 39,2 a 47,6%).

H.O. slunečnice nevyžaduje speciální přístup při setí či agrotechnice oproti klasickým hybridům slunečnice. Je však nutné dodržet izolační vzdálenost od sousedních porostů klasické slunečnice min. 200 m. Cílem při zakládání porostů by měla být realizace hustoty porostu na konci vegetace 5-6 rostlin/m², v reálu se sejí porosty hustší, čímž vznikají problémy s nízkou produktivností úborů a nestabilitou rostlin. Nesprávné použití morforegulatorů může vést k dalšímu snížení výnosu.

Graf 1. Výsledky výnosu nažek hybridů H.O. slunečnice Ledčice (ME) 2007.

Graf 2. Výsledky výnosu nažek hybridů H.O. slunečnice Hnízdo (ZN) 2007.

+ vybraný graf z článku FARMÁŘ

Závěr

Závěrem lze říci, že plochu cca 25 tis ha, která byla v letošním roce oseta slunečnicí především v krajích Jihomoravském (12 566 ha), Středočeském (5692 ha), Ústeckém (3059 ha) i Zlínském (2551 ha) lze díky současným podmínkám v roce 2008 rozšířit a dát tak větší prostor H.O. slunečnicím, jejichž komoditu společnost SOUFFLET AGRO vykupuje s cenovou premií (v roce 2006 i 2007 ve výši 300,- Kč/t). Prefe-

rované hybridy slunečnice budou MAS 92.OL, PACIFIC RMO, NK FERTI a LG 54.50 HO. Cílová pěstitelská plocha je nabízena na 2000-5000 ha. Rezervy ve využití výnosového potenciálu odrůd jsou především v účelném využití vstupů, proto kromě dodávky osiv, hnojiv a přípravků na ochranu rostlin nabízíme i odborné poradenství, které mohou naši odběratelé využívat.

Kontaktní adresa

Ing. Jiří Šilha, Ph.D. Technicko-poradenská služba SOUFFLET AGRO a.s. pro oblast Čechy, ČSO Litovice, +420 724 336 184, jiri.silha@soufflet-agro.cz